

Amerikaanse zandhaas

Het bedrijfsterrein van transportbedrijf G. Hellinga in het Friese Gytsjerk ligt vol met zand. Alleen maar zand, zover je kijken kunt. Het laat meteen zien waar dit bedrijf op gebouwd is. Goed bewaard tussen alle korrels zand zijn de historische trucks van Hellinga, waaronder een GMC Banjo uit 1942.

Als je in Gytsjerk geboren wordt en je heet Hellinga, dan kan het niet anders of je hebt zand in je genen. Toen vader Gosse Hellinga (73) in 1960 zijn eigen transportbedrijf begon, zat hij meteen volop in het zand- en grindtransport. Hij reed met Bedford-kippers, maar ook GMC was geen onbekend merk. "In mijn diensttijd had ik al eens GMC gereden. Prima auto's. Voor mijn eigen bedrijf later ook, al weet ik niet precies meer wanneer. Daar denk ik met plezier aan terug. Nu ik weer een GMC heb, kan ik niet anders zeggen dan dat het pure nostalgie is", aldus Hellinga, die later voor de foto's de GMC nog met verve tussen de zandhopen door stuurt.

Kozijnen

't Is echter niet alleen zand dat Gosse en zoons Piet en Arnold vervoeren. "In de jaren zestig heb ik ook kozijnen vervoerd voor de Kingma Timmerfabriek in Leeuwarden, inmiddels al lang ter ziele. Ik had een DAF uit 1962, met een oplegger van Broshuis", weet Gosse nog. Tegenwoordig vervoert transportbedrijf Hellinga naast zand en grind ook caravans. "Vooral grote stacaravans, die vervoeren we voor dealers, particulieren en campings door het hele land. We gebruiken er onder meer een Scania 114 en een Jumbo-dieplader voor", aldus Piet Hel-

linga, die zelf ook regelmatig kraanmachinist is. "Zo assisteren we onder meer regelmatig bij diverse bouwprojecten in de regio."

Banjo-assen

De Hellinga's zijn nooit te beroerd om even een lading zand ergens heen te brengen. Niet zelden gebruiken ze daarvoor een van hun oldtimers, waarvan de meeste kippers zijn. Veelgebruikt is ook de GMC CCKW-353, door de Hellinga's type 'Banjo' genoemd, naar de gemonteerde Banjo-assen op het uit 1943 daterende chassis. De GMC van Piet en Gosse Hellinga dateert van 1959 en werd door de heren in 1985 gekocht in Callantsoog. Ondanks dat de auto toen in redelijke staat was, stond hij daarna zeker nog 15 jaar in opslag. Pas begin deze eeuw werd aan de restauratie begonnen. "De auto was toen nog goed, maar we hebben hem wel compleet gerestaureerd", laat Gosse op foto's enthousiast zien. "Het chassis is gestraald en weer gelakt, net als de cabine en de laadbak. Ja, ook de kipperbak is gestraald. Wij vinden nieuw hout helemaal niet mooi staan bij een oude auto, dus hebben we de oude kipperbak gewoon laten zitten. Als je het hout goed straalt en daarna grondig lakt, krijg je kwalitatief goed hout dat wel verweerd en oud toont. Veel mooier." De kipbak is trouwens van Netam en driezijdig kiepbaar. Getuige het zand achterin wordt de bak nog vaak gebruikt. "Natuurlijk", zegt Gosse, "bij gebruik blijft zo'n auto beter bij de tijd. Anders gaan de remmen maar vast zitten, enzovoort."

Vader en zoons Hellinga zijn ook enthousiaste bezoekers van oldtimer-shows. Het Truckstarfestival werd al aangedaan, maar ook werden kleinere shows in Vianen en Surhuisterveen bezocht. Lange ritten hoeven er met de GMC niet te worden afgelegd. De topsnelheid ligt op 65 km/h, en de zescilinder Ford diesel maakt een mooi maar luidruchtig geluid. De van hout gefabriceerde cabine is trouwens heerlijk onderwets gelaten door de Hellinga's. Vooral het grote vierspaaks stuurwiel springt in het oog.

Wachten op restauratie
Maar de GMC is lang niet de enige oldtimer die de Hellinga's koesteren. De col-

lectie omvat ook twee Bedfords, gespoten in de rood-zwarte kleuren waarmee Hellinga vroeger reed. "Die GMC is eigenlijk alleen maar groen, omdat ik dat een mooie kleur vond", verklaart Gosse de afwijkende kleurstelling. De Bedfords J6 (1966) en A5 (1957) markeren met hun geboortejaren mooi de begintijd van transportbedrijf Hellinga. Een andere auto die regelmatig meegaat naar shows is een Chevrolet 6500 uit 1955. Maar, zoals zo vaak het geval is bij liefhebbers van oldtimer trucks: in de loodsen van Hellinga staat meer materieel dat nog op restauratie wacht dan dat er voertuigen staan die hun opknapeurt al achter de rug hebben. Er staan nog diverse Bedfords in variërende staat van 'ontbinding', met als interessante verschijning een oude Bedford van de gemeente Leeuwarden, die decennia geleden werd gebruikt om de 'poepdozen' bij de stadsbevolking op te halen. "Unieke auto voor Nederland", aldus Hellinga senior. Ook opvallend, diverse A-Fords, waarvan er een niet een nieuw gestraald chassis heeft. Een andere A-Ford is geruild voor een Ford met het Openlucht-museum in Arnhem. Niet heel erg antiek, maar wel nog steeds in gebruik in en rond Gytsjerk zijn een Scania LS110 uit 1972 en een Magirus Deutz 256 D uit 1979. Het is mooi om te zien hoe Gosse en Piet Hellinga staan te genieten bij een aanhangwagen vol met verroeste antieke motorfietsen. Vooral Piet ziet nog voldoende kansen om uit de hoop oud ijzer weer mooie motoren te maken. Een achtteloos tegen een schuur geparkeerde, nog net als Puch herkenbare motorfiets mag zich verheugen op eenzelfde veelbelovende toekomst.

Zand

Maar ondanks alle oldtimers en caravans draait het leven van de Hellinga's nog altijd om zand. Waar Hellinga is, is zand. Als we na de fotosessie het huis van de familie, direct aan het bedrijfsterrein natuurlijk, weer betreden, is de vraag gerechtvaardigd of mevrouw Hellinga al dat zand in huis niet vervelend vindt. "Mwah", is Piets laconieke antwoord, "die heeft de afgelopen decennia al zo veel zand in huis gehad, daar moet je je niet druk om maken." ■

Arjan Velthoven

Specificaties

Merk:	.....GMC
Type:	.....CCKW-353
Bouwjaar:	1959
Motor:	.....zescilinder Ford dieselmotor, 106 pk
Versnellingsbak:	.....GMC, vijf versnellingen vooruit, één achteruit
Historische specialiteiten:	.....originele houten cabine, ...Netam driezijdige kipper, banjo-assen.
Eigen gewicht:	.....5550 kg
Laadvermogen:	.....5950 kg
Totaalgewicht:	.....11.500 kg
Topsnelheid:	.....65 km/h

"Met oldtimers moet je gewoon rijden. Dan blijven ze beter bij de tijd"

Nuchter

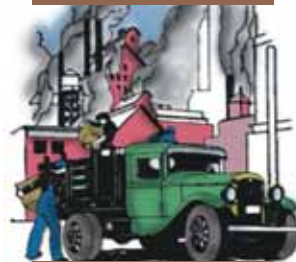
Nuchtere Friezen zijn het, Gosse (links) en Piet Hellinga. "Zo'n oldtimer moet je gewoon blijven gebruiken, zo af en toe. Anders lopen de remmen maar vast, en zo."

Afwijkend

Het groen is historisch gezien geen Hellinga-kleur, maar het staat de GMC, zeker in combinatie met de grote witte grille, wel goed. De kipperbak is nog origineel.

SENTIMENTEEL

MATERIEEL

Groot

De cabine ziet er uit alsof hij nooit gerestaureerd is, en dat is knap. Hij doet nu echt nostalgisch aan. Het grote vierspaaks stuurwiel valt op.

Zand

Altijd handig, maar nooit afdoende: een borstel om het ergste zand in de cabine weg te vegen.

Sterk

Sterk maar lawaaierig, dat zijn de kenmerken van de Ford-diesel die voor in de GMC ligt.

A-Ford

Gosse en Piet Hellinga zijn net begonnen om een A-Ford te restaureren. Dit exemplaar moet nog even wachten.

Rood-zwart

De Bedfords van Hellinga zijn in historisch juist rood-zwart uitgevoerd.

Werk in uitvoering

In de workshop van de familie Hellinga wordt door Piet en Arnold nog steeds in verloren uurtjes hard gewerkt aan oldtimers. Het chassis van de A-Ford is al gestraald.

Ansicht

Groeten uit Cytsjerk! De oude verroeste Puch motorfiets is precies zó tegen de schuur geparkeerd, dat er een plaatje ontstaat dat zo op een Ansichtkaart kan.